P9_TA(2021)0084

Eiropas pusgads: 2021. gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģijas nodarbinātības un sociālie aspekti

Eiropas Parlamenta 2021. gada 11. marta rezolūcija par Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu: 2021. gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģijas nodarbinātības un sociālie aspekti (2020/2244(INI))

(2021/C 474/10)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 17. septembra paziņojumu "2021. gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģija" (COM(2020)0575),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 18. novembra priekšlikumu Komisijas un Padomes vienotajam nodarbinātības ziņojumam (COM(2020)0744),

— ņemot vērā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (ESAO) 2020. gada 1. decembra ekonomikas prognozi, 2020. gada sējums, 2. numurs,

— ņemot vērā Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) 2020. gada 2. decembra vispārējo ziņojumu par algām (2020–2021), kas veltīts algām un minimālajām algām Covid-19 laikā, un SDO vēstījumus (*Monitors*) par Covid-19 un darba pasauli,

— ņemot vērā 2017. gada 19. janvāra rezolūciju par Eiropas sociālo tiesību pīlāru ([1]),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 14. janvāra paziņojumu "Spēcīga sociālā Eiropa taisnīgai pārejai" (COM(2020)0014),

— ņemot vērā ANO Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam,

— ņemot vērā ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM), jo īpaši 1., 3., 4., 5., 8., 10. un 13. mērķi,

— ņemot vērā Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumu "Eiropas zaļais kurss" (COM(2019)0640),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 27. maija paziņojumu "Eiropas lielā stunda — jāatjaunojas un jāsagatavo ceļš nākamajai paaudzei" (COM(2020)0456),

— ņemot vērā Atveseļošanas un noturības mehānismu,

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 27. maija paziņojumu "ES budžets — Eiropas atveseļošanas plāna dzinējspēks" (COM(2020)0442),

— ņemot vērā 2017. gada 16. novembra rezolūciju par nevienlīdzības apkarošanu kā instrumentu darbvietu radīšanai un izaugsmes stimulēšanai ([2]),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 27. maija paziņojumu "Pielāgotā Komisijas darba programma 2020. gadam" (COM(2020)0440),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 28. maija priekšlikumu Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu ekonomikas atveseļošanas atbalstam pēc Covid-19 pandēmijas (COM(2020)0441),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 1. jūlija paziņojumu "Eiropas Prasmju programma ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai" (COM(2020)0274),

([1]) OV C 242, 10.7.2018., 24. lpp.
([2]) OV C 356, 4.10.2018., 89. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 11. marts

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 19. februāra paziņojumu "Eiropas digitālās nākotnes veidošana" (COM(2020)0067),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 1. jūlija dienestu darba dokumentu, kas pievienots priekšlikumam Padomes ieteikumam "Tilts uz nodarbinātību — Garantijas jauniešiem pastiprināšana" (SWD(2020)0124),

— ņemot vērā 2020. gada 10. jūlija nostāju par priekšlikumu Padomes lēmumam par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm ([3]),

— ņemot vērā 2020. gada 8. jūlija nostāju par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko attiecībā uz resursiem īpašajam piešķīrumam Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvai groza Regulu (ES) Nr. 1303/2013 ([4]),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 6. maijā publicēto 2020. gada pavasara Eiropas ekonomikas prognozi,

— ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2020. gada 18. septembra atzinumu "Pienācīgas minimālās algas visā Eiropā" ([5]),

— ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2020. gada 16. jūlija atzinumu "Eiropas atveseļošanas plāns un daudzgadu finanšu shēma 2021.–. gadam" ([6]),

— ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2019. gada 11. decembra atzinumu "Kopīgi obligātie standarti ES dalībvalstīs bezdarba apdrošināšanas jomā — konkrēts pasākums virzībā uz Eiropas sociālo tiesību pīlāra efektīvu īstenošanu" ([7]),

— ņemot vērā Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonda (*Eurofound*) 2020. gada 24. jūnija pētījumu "*COVID-19: Policy responses across Europe*" ("Covid-19: politiskie atbildes pasākumi visā Eiropā"),

— ņemot vērā Urzulas fon der Leienas 2019. gada 9. oktobrī izklāstītās Politikas pamatnostādnes nākamajai Eiropas Komisijai (2019–2024) "Eiropas Savienība, kas tiecas uz augstākiem mērķiem",

— ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru, ko 2017. gada 17. novembrī izsludināja Padome, Komisija un Parlaments,

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 10. marta paziņojumu "Jauna Eiropas industriālā stratēģija" (COM(2020)0102),

— ņemot vērā ESAO 2018. gada 15. jūnija pētījumu "*A Broken Social Elevator? How to Promote Social Mobility*" ("Sociālais lifts nestrādā? Kā veicināt sociālo mobilitāti"),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija Direktīvu (ES) 2019/1158 par darba un privātās dzīves līdzsvaru vecākiem un aprūpētājiem un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 2010/18/ES ([8]),

— ņemot vērā 2016. gada 26. maija rezolūciju par nabadzību — dzimuma perspektīva ([9]),

— ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2018. gada 19. septembra atzinumu "Digitālā plaisa starp dzimumiem" ([10]),

([3]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0194.
([4]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0180.
([5]) OV C 429, 11.12.2020., 159. lpp.
([6]) OV C 364, 28.10.2020., 124. lpp.
([7]) OV C 97, 24.3.2020., 32. lpp.
([8]) OV L 188, 12.7.2019., 79. lpp.
([9]) OV C 76, 28.2.2018., 93. lpp.
([10]) OV C 440, 6.12.2018., 37. lpp.

— ņemot vērā *Eurofound* sesto Eiropas darba apstākļu apsekojumu – Pārskata ziņojumu (2017. gada atjauninājums),

— ņemot vērā Komisijas un *Eurofound* kopīgo ziņojumu "*How computerisation is transforming jobs: evidence from Eurofound's European Working Conditions Survey*" ("Kā datorizācija pārveido darbvietas: pierādījumi no *Eurofound* Eiropas darba apstākļu apsekojuma"), publicēts 2019. gadā,

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta Izpētes dienesta (*EPRS*) Zinātniskās perspektīvikas nodaļas (*STOA*) 2020. gada 31. marta pētījumu "*Rethinking education in the digital age*" ("Pārdomāt izglītību digitālajā laikmetā"),

— ņemot vērā 2018. gada 15. novembra rezolūciju par aprūpes pakalpojumiem Eiropas Savienībā dzimumu līdztiesības uzlabošanai ([11]),

— ņemot vērā Komisijas 2016. gada 2. jūnija paziņojumu "Eiropas sadarbīgās ekonomikas programma" (COM(2016)0356),

— ņemot vērā 2018. gada 11. septembra rezolūciju par risinājumiem attiecībā uz darba ņēmēju reintegrāciju kvalitatīvā nodarbinātībā pēc traumas vai slimības ([12]),

— ņemot vērā debates ar dalībvalstu parlamentu pārstāvjiem par 2021. gada Eiropas pusgada prioritātēm,

— ņemot vērā 2020. gada 17. decembra rezolūciju par spēcīgu sociālo Eiropu taisnīgai pārejai ([13]),

— ņemot vērā Komisijas un ESAO 2020. gada 19. novembra kopīgo ziņojumu "*Health at a Glance: Europe 2020 – State of Health in the EU cycle*" ("Veselība īsumā: Eiropa 2020 – veselības stāvoklis ES ciklā"),

— ņemot vērā Komisijas dienestu 2013. gada 20. februāra darba dokumentu "*Investing in Health*" ("Ieguldījumi veselības aprūpes jomā") (SWD(2013)0043),

— ņemot vērā Komisijas 2014. gada 4. aprīļa paziņojumu "Par rezultatīvām, piekļūstamām un noturīgām veselības aizsardzības sistēmām" (COM(2014)0215),

— ņemot vērā Komisijas ekspertu grupas jautājumos par efektīviem ieguldījumiem veselībā 2020. gada 25. novembra atzinumu "*The organisation of resilient health and social care following the COVID-19 pandemic*" ("Noturīgas veselības un sociālās aprūpes organizēšana pēc Covid-19 pandēmijas"),

— ņemot vērā Padomes 2019. gada 17. oktobra secinājumus par labklājības ekonomiku,

— ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,

— ņemot vērā Budžeta komitejas un Kultūras un izglītības komitejas atzinumus,

— ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas ziņojumu (A9-0026/2021),

A. tā kā saskaņā ar *Eurostat* pirmo aplēsi par gada izaugsmi 2020. gadā ([14]) IKP eurozonā samazinājās par 6,8 % un ES kopumā — par 6,4 %; tā kā saskaņā ar Komisijas 2020. gada ziemas Eiropas ekonomikas prognozi ES IKP 2021. gadā nedaudz pieaugs par aptuveni 1,4 %, bet eurozonas IKP pieaugs par 1,2 %, Eiropas ekonomikas izlaidei 2022. gadā tik tikko atgriežoties pirmspandēmijas līmenī; tā kā tiek prognozēts, ka privātā patēriņa pieaugums 2022. gadā būs mērens, galvenokārt tāpēc, ka joprojām pastāv nenoteiktība par nodarbinātības un ienākumu prognozēm, kas, visticamāk, liks saglabāt piesardzības uzkrājumus augstā līmenī; tā kā, no otras puses, kapitālizdevumi gūs labumu no ļoti atbalstošas monetārās politikas, lielākām publiskajām investīcijām un mērķtiecīgām valdības atbalsta shēmām uzņēmumiem; tā kā gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģijā nav ņemts vērā Covid-19 pandēmijas trešā vai turpmāku viļņu scenārijs, kas varētu vēl vairāk saasināt pašreizējos ekonomikas un sociālās krīzes apstākļus;

([11]) OV C 363, 28.10.2020., 80. lpp.
([12]) OV C 433, 23.12.2019., 9. lpp.
([13]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0371.
([14]) *Eurostat* 2021. gada 2. februāra sākotnējā ātrā aplēse: https://ec.europa.eu/eurostat/documents/portlet_file_entry/2995521/2-02022021-AP-EN.pdf/0e84de9c-0462-6868-df3e-dbacaad9f49f

Ceturtdiena, 2021. gada 11. marts

B. tā kā dažās dalībvalstīs daudzgadu finanšu shēmā (DFS) 2014.–2020. gadam paredzētie ES līdzekļi vēl nav pilnībā apgūti un programmas īstenotas; tā kā finansējums Eiropas Atveseļošanas instrumentam, jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānismam (ANM), būs pieejams tikai pēc tam, kad dalībvalstis būs ratificējušas Padomes Lēmumu (ES, *Euratom*) 2020/2053 ([15]);

C. tā kā ES iestādes vairākkārt ir atzinušas, ka ir jārīkojas, lai novērstu un cīnītos pret nevienlīdzību veselības jomā un aizsargātu cilvēku veselību pašreizējās ekonomikas lejupslīdes laikā ([16]);

D. tā kā Covid-19 uzliesmojums ir apvērsis ES-27 pēdējo sešu gadu nodarbinātības līmeņa izmaiņu pozitīvo tendenci, kā rezultātā 2020. gada otrajā ceturksnī nodarbināto personu skaits samazinājās par aptuveni 6,1 miljonu, un tiek prognozēts, ka 2020. gadā kopumā tas būs samazinājies par 4,5 % ([17]); tā kā saskaņā ar *Eurostat* datiem 2019. gadā pirms pandēmijas 8,5 % ES iedzīvotāju vecumā līdz 60 gadiem dzīvoja mājsaimniecībās, kurās pieaugušie iepriekšējā gadā bija nostrādājuši mazāk nekā 20 % no maksimālā nedēļas darba laika un saskārās ar satraucošām nodarbinātu personu nabadzības situācijām ([18]); tā kā nestabila nodarbinātība joprojām rada nopietnas bažas, kas negatīvi ietekmē darba tirgus; tā kā darba ņēmēji, kuri joprojām ir nodarbināti, ir ievērojami samazinājuši nostrādātās stundas un līdz ar to zaudējuši ienākumus, un tā kā šī tendence visvairāk ietekmē darba ņēmējus no neaizsargātām grupām; tā kā īpašas bažas rada tas, ka gaidāmajā *Eurofound* ziņojumā ir parādīts, ka darbinieku skaita samazināšanās ES-pandēmijas pirmā viļņa laikā ir saistīta ar lielāku pāriešanu neaktivitātē, nevis bezdarbu, un no tās izrietošo piesaistes darba tirgum pavājināšanos ([19]);

E. tā kā ir paredzams, ka vidējais nostrādāto stundu skaits palielināsies straujāk nekā darbinieku skaits, un, pārtraucot saīsināta darba laika shēmas, arī nodarbinātība var samazināties vēl vairāk; tā kā darbinieku pārorientēšana parasti ir ilgstošs process un tādēļ paredzams, ka 2021. gadā nodarbinātība nedaudz samazināsies; tā kā, neraugoties uz gaidāmo ekonomikas atgūšanos nākamgad, paredzams, ka bezdarba līmenis ES turpinās pieaugt no 7,7 % 2020. gadā līdz 8,6 % 2021. gadā, un paredzams, ka 2022. gadā tas samazināsies līdz 8,0 %, turklāt starp dalībvalstīm saglabāsies atšķirības ([20]);

F. tā kā investīcijas, kas var palielināt kopējo faktoru produktivitāti, būtu vērtējamas atzinīgi, ņemot vērā atšķirīgos līdz šim gūtos rezultātus, tostarp ekonomikas atlabšanas lēno tempu pirms pandēmijas un nestabilas nodarbinātības pieaugumu; tā kā pašreizējā divējādā — zaļā un digitālā — pārkārtošanās būtiski, bet atšķirīgi ietekmēs nodarbinātību pa nozarēm, reģioniem un darba ņēmēju tipiem; tā kā tas radīs jaunas iespējas, kā arī nāksies risināt lielas sociālekonomiskās problēmas daudzos reģionos un rūpniecības nozarēs; tā kā ES ir vajadzīga kopēja stratēģija skarto darba ņēmēju un uzņēmumu atbalstīšanai, lai neviens netiktu pamests novārtā; tā kā Covid-19 krīze ir paātrinājusi šo ietekmi, jo īpaši darba tirgus tendencēs, un tā, visticamāk, ietekmēs arī pieprasījumu pēc izglītības, apmācības un prasmju pilnveides; tā kā Covid-19 uzliesmojums būtiski mainīja darba tirgus praksi un vairāk nekā trešdaļai ES darba ņēmēju bija jāstrādā no mājām ([21]); tā kā atslēgšanās no darba vajadzētu būt būtiskam principam, kas ļautu darba ņēmējiem neveikt ar darbu saistītus uzdevumus un neiesaistīties elektroniskā saziņā ārpus darba laika, par to nesaņemot nekādu sodu, un tādējādi dzīvot pienācīgā darba un privātās dzīves līdzsvarā;

([15]) Padomes 2020. gada 14. decembra Lēmums (ES, *Euratom*) 2020/2053 par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu un ar ko atceļ Lēmumu 2014/335/ES, *Euratom* (OV L 424, 15.12.2020., 1. lpp.).

([16]) Padomes 2020. gada 16. oktobra piezīme par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Savienības rīcības programmu veselības jomā 2021.–2027. gadam un atceļ Regulu (ES) Nr. 282/2014 (programma "ES – Veselībai"), un Eiropas Parlamenta 2020. gada 10. jūlija rezolūcija par ES sabiedrības veselības stratēģiju pēc Covid-19 (Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0205).

([17]) Komisijas 2020. gada 18. novembra priekšlikums Komisijas un Padomes vienotajam nodarbinātības ziņojumam (COM(2020)0744).

([18]) *Eurostat, Over 20 % of EU population at risk of poverty or social exclusion in 2019* (Vairāk nekā 20 % ES iedzīvotāju 2019. gadā apdraud nabadzības vai sociālās atstumtības risks), Eiropas Komisija, Luksemburga, 2020. gads.

([19]) *Eurofound, COVID-19: Some implications for employment and working life* ("Covid-19: daži ietekmes uz nodarbinātību un darba dzīvi piemēri"), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2021. gads (drīzumā tiks publicēts).

([20]) J. *Hurley, COVID-19: A tale of two service sectors* (Covid-19: divu pakalpojuma sektoru stāsts), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2021. gads.

([21]) *Eurofound, Living, working and COVID-19* (Dzīve, darbs un Covid-19), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2020. gads, 9. lpp.

G. tā kā, neskatoties uz to, ka pirms Covid-19 starp dalībvalstīm bija atšķirības, Eiropas pusgada ikgadējos pārskatos ekonomikas tendences kopumā tika raksturotas kā pozitīvas; tā kā pierādījumi liecina, ka joprojām pastāv pastāvīga un pieaugoša nevienlīdzība starp cilvēkiem, kā arī starp valstīm un reģioniem un to iekšienē; tā kā tas rada daudzējādas atšķirības, kas jārisina, izmantojot intersekcionālu pieeju, lai nodrošinātu iespēju vienlīdzību un cilvēka cienīgu dzīvi visām grupām; tā kā, lai gan dažiem reģioniem, kuri saskaras ar lielākām grūtībām savu nozaru dekarbonizācijā, ir plānots finansiāls atbalsts, piemēram, no Taisnīgas pārkārtošanās fonda, citi, kas ir pārāk atkarīgi no tūrisma un saistītajiem pakalpojumiem, nav tiesīgi saņemt īpašus pārkārtošanās līdzekļus, lai gan daži no tiem ir teritorijas ar visaugstākajiem bezdarba rādītājiem; tā kā ar Covid-19 saistītais atbalsts, ko sniedz darba ņēmējiem un uzņēmumiem, dalībvalstīs ievērojami atšķiras; tā kā tādas globālas problēmas kā digitalizācija un cīņa pret klimata pārmaiņām turpināsies neatkarīgi no Covid-19 krīzes un tām būs vajadzīga taisnīga pārkārtošanās, lai nevienu neatstātu novārtā;

H. tā kā Covid-19 krīze palielināja algu nevienlīdzību visā pasaulē, ko tikai daļēji kompensēja valsts subsīdijas un minimālās algas politika, kas noveda pie smagām nestabilitātes un aizsardzības trūkuma situācijām; tā kā krīzes sociālekonomiskās sekas un no tās izrietošā nevienlīdzība visvairāk skar zemāk atalgotus darba ņēmējus, kas nesamērīgā skaitā ir sievietes un jaunieši, savukārt viņu darba un privātās dzīves līdzsvara stabilitāte jau ir apdraudēta;

I. tā kā dalībvalstu sociālās aizsardzības sistēmas atšķiras un tās ir zem spēcīga spiediena mazināt krīzes sociālo ietekmi un nodrošināt pienācīgus dzīves apstākļus visiem un piekļuvi pamatpakalpojumiem, piemēram, veselības aprūpei, izglītībai un mājoklim; tā kā mājokļa un bērnu aprūpes izmaksas var likt mājsaimniecībām nonākt nabadzībā un tā kā ir svarīgi ņemt to vērā, novērtējot nodarbinātu personu nabadzību un cenšoties mājokļa izmaksas iekļaut sociālās ziņošanas standarta rādītājos; tā kā 2018. gadā 9,6 % ES-27 iedzīvotāju dzīvoja mājsaimniecībās, kas mājoklim tērēja 40 % vai vairāk no ekvivalentā rīcībā esošā ienākuma, lai gan tika reģistrētas būtiskas atšķirības starp dalībvalstīm; tā kā nodarbinātu personu nabadzība ES kopš 2008. gada ekonomikas un finanšu krīzes ir palielinājusies un tiek lēsts, ka 10 % ES darba ņēmēju ir pakļauti nabadzības riskam ([22]);

J. tā kā jauniešu bezdarba līmenis Covid-19 krīzes dēļ ir palielinājies, 2020. gada septembrī sasniedzot 17,1 %, un ir sagaidāms, ka tas turpinās pieaugt; tā kā 11,6 % jauniešu vecumā no 15 līdz 24 gadiem nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (*NEET*)[15]; tā kā Covid-19 krīze ir ietekmējusi izglītības pieejamību nelabvēlīgā situācijā esošām sociālām grupām, piemēram, viena vecāka ģimenēm, ģimenēm ar zemiem ienākumiem un lielām ģimenēm, kurām ir grūtības piekļūt vai atļauties digitālo izglītības aprīkojumu saviem bērniem; tā kā pieaugošā nevienlīdzība starp paaudzēm ietekmē mūsu labklājības sistēmas noturību, kā arī demokrātijas veselību; tā kā ekonomiskās sekas ilgtermiņā negatīvi ietekmēs jauniešu nodarbinātību un tā kā jauniešiem varētu būt mazākas un/vai zemākas kvalitātes iespējas un slikti darba apstākļi;

K. tā kā sievietes ir īpaši neaizsargātas pret pārmaiņām darba tirgū un šīs neaizsargātības pamatā ir sociālās aprūpes pienākumi un neapmaksāta mājsaimniecības un aprūpes darba nevienlīdzīga sadale, diskriminācija grūtniecības un maternitātes dēļ, dzimumu segregācija darba tirgū un nestabila nodarbinātība; tā kā starpnozaru novērtējums liecina, ka sievietes neaizsargātās grupās, piemēram, jaunas sievietes ar bērniem un jo īpaši vientuļās mātes, romu tautības sievietes, sievietes ar invaliditāti vai migrantu izcelsmes sievietes, visticamāk, būs sliktākā situācijā ([23]);

([22]) *Eurostat, 1 in 10 employed persons at risk of poverty in 2018* (2018. gadā 1 no 10 nodarbinātajiem draud nabadzība), Eiropas Komisija, Luksemburga, 2020. gads, https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200131-2

([23]) Sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu iespēju padomdevēja komiteja, *Opinion on Intersectionality in Gender Equality Laws, Policies and Practices* (Atzinums par intersekcionalitāti dzimumu līdztiesības tiesību aktos, politikā un praksē), Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts, Viļņa, 2020. gads.

Ceturtdiena, 2021. gada 11. marts

L. tā kā dzimumu nodarbinātības atšķirība (11,4 %), no dzimuma atkarīga darba samaksas atšķirība (14 %) un no dzimuma atkarīga pensiju atšķirība (30 %) joprojām ir nepieņemami liela; tā kā dzimumu nodarbinātības atšķirību novēršana ir sociāla un ekonomiska nepieciešamība, ņemot vērā ietekmi uz sieviešu dzīvi, tostarp viņu finansiālo drošību un dzīves kvalitāti, un tās pastāvīgās ekonomiskās izmaksas, kas 2018. gadā sasniedza aptuveni 320 miljardus EUR (2,4 % no ES IKP) ([24]); tā kā sieviešu nodarbinātības iespēju uzlabošana, nodrošinot vienlīdzīgu atalgojumu, veicinot labu darba un privātās dzīves līdzsvaru, un izdienas pensijas aprēķinos pienācīgi ņemot vērā bērnu audzināšanai atvēlēto laiku, tostarp arī vīriešiem, ir būtiski svarīga ilgtspējīgai ekonomikas izaugsmei un attīstībai un ilgtermiņa fiskālajai ilgtspējai Eiropas Savienībā;

M. tā kā cilvēki, kas ir atstumti vai cieš no sociālās atstumtības un nabadzības, saskaras ar īpašām problēmām Covid-19 pandēmijas dēļ un tā kā pandēmijas izraisītās darba tirgus pārmaiņas viņus ir nesamērīgi ietekmējušas; tā kā ES romu tautības iedzīvotājiem arvien ir vieni no sliktākajiem sociālekonomiskajiem rādītājiem — vairāk nekā 80 % dzīvo nabadzībā un sociālajā atstumtībā, tikai 43 % ir apmaksātā nodarbinātībā, un viņiem ir nesamērīgi augsti *NEET* rādītāji; tā kā romi ir īpaši smagi cietuši Covid-19 krīzē, jo īpaši attiecībā uz piekļuvi izglītībai un apmācībai;

N. tā kā cilvēki ar invaliditāti pandēmijas dēļ ir saskārušies ar vēl ierobežotāku piekļuvi pakalpojumiem; tā kā digitālā plaisa, tostarp digitālā nabadzība, zemā digitālā pratība un grūtības ar universālo dizainu, palielina šķēršļus personu ar invaliditāti sociālajām tiesībām; tā kā Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras savāktie pierādījumi liecina par būtiskiem šķēršļiem bērniem ar invaliditāti iegūt izglītību ([25]);

O. tā kā Covid-19 pandēmijas laikā ir palielinājies pagaidu darbinieku bezdarbs; tā kā katrs piektais ES darba ņēmējs strādā zemas kvalitātes darbvietā; tā kā ir sagaidāms, ka nākamajā desmitgadē darbvietu polarizācija un nestandarta nodarbinātības formas turpinās vairoties un ka vairāk darbvietu būs prasmju spektra augstākajā un zemākajā galā ([26]); tā kā tehnoloģiskās pārmaiņas un mākslīgā intelekta izmantošana varētu būtiski mainīt darba tirgu; tā kā tas varētu radīt vēl lielākas ienākumu atšķirības; tā kā darbaspēka pieprasījums pastāvīgi ir bijis viszemākais vidējas darba samaksas darbvietām, jo īpaši ekonomikas lejupslīdes un nodarbinātības sarukuma laikā, kas notika no 2008. līdz 2013. gadam ([27]); tā kā pandēmija šo tendenci, visticamāk, pastiprinās; tā kā mazkvalificēti darbi vienmēr būs būtiski sabiedrībai un tiem jābūt apvienojumā ar pienācīgu atalgojumu un apstākļiem; tā kā darba tirgū notiek strauja pāreja uz zaļāku un digitālāku vidi, radot darbvietas, kurām nepieciešamas atjauninātas prasmes, un tā kā ir ļoti svarīgi koncentrēties uz visu vecumu darba ņēmēju apmācības, pārkvalifikācijas un prasmju pilnveides stratēģiju; tā kā tas ir vienlaikus jāapvieno ar darba apstākļu uzlabošanu un jaunu kvalitatīvu darbvietu radīšanu visiem;

P. tā kā ilgtspējīga attīstība ir viens no Eiropas Savienības pamatmērķiem un sociālā ilgtspēja ir būtisks priekšnoteikums taisnīgas un iekļaujošas zaļās, digitālās un demogrāfiskās pārkārtošanās procesam; tā kā sociālā tirgus ekonomika balstās uz diviem savstarpēji papildinošiem pīlāriem, proti, konkurences nodrošināšanu un stingriem sociālās politikas pasākumiem, kā rezultātā būtu jāpanāk pilnīga nodarbinātība un sociālais progress; tā kā trīs ilgtspējīgas attīstības pīlāri ir ekonomika, sociālā joma un vide; tā kā ilgtspējīgas attīstības pamatā cita starpā ir pilnīga nodarbinātība un sociālais progress; tā kā šis ir Eiropas Savienības pamatmērķis, kas noteikts Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. panta 3. punktā;

([24]) *Eurofound, Women and labour market equality: Has COVID-19 rolled back recent gains?* (Sievietes un darba tirgus vienlīdzība: vai Covid-19 ir atcēlis nesenos panākumus?), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2020. gads.

([25]) Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra, *Coronavirus pandemic in the EU – fundamental rights implications: focus on social rights* (Koronavīrusa pandēmija Eiropas Savienībā – ietekme uz pamattiesībām: sociālās tiesības), Biļetens Nr. 6, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2020. gads.

([26]) *Eurofound, Upward convergence in the EU: Concepts, measurements and indicators* (Augšupēja konverģence ES: koncepcijas, mērījumi un rādītāji), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2018. gads.

([27]) Eiropas Komisija, *Labour market and wage developments in Europe defy economic slowdown* (Darba tirgus un algu attīstība Eiropā par spīti ekonomikas attīstības palēninājumam), Eiropas Komisija, Brisele, 2019. gads.

Q. tā kā nevienlīdzība veselības jomā, ko nosaka sociālekonomiskais statuss, bija būtiska jau pirms Covid-19 krīzes; tā kā paredzamā mūža ilguma pieaugums ES ir palēninājies un ir kļuvis nestabilāks; tā kā Covid-19 krīze ir pasliktinājusi fiziskās un garīgās veselības rezultātus, jo īpaši visneaizsargātākajām grupām;

R. tā kā Covid-19 ietekmi ir saasinājusi iepriekš pastāvošā nevienlīdzība, kas pēdējos desmit gados ir palielinājusies; tā kā investīciju pārtraukšana sabiedriskajos pakalpojumos pēc globālās finanšu krīzes veicināja nevienlīdzības palielināšanos attiecībā uz veselības aprūpes vajadzībām;

S. tā kā ir parādījušies vai kļuvuši intensīvāki jauni nodarbinātības veidi, kas nākotnē būtiski mainīs darba veidu, piemēram, tāldarbs un nestandarta darba veidi; tā kā blokāžu laikā ir izveidojušās arī jaunas pazīmes un ir pastiprinājušās pašreizējās tendences, tostarp robežu izzušana starp darbu un privāto dzīvi, pieaugošā vardarbība ģimenē, veselības problēmas darba ņēmēju vidū, kas ir ne tikai tieši saistītas ar Covid-19 pandēmiju, piemēram, balsta un kustību aparāta traucējumi un psiholoģiskās problēmas, kā arī grūtības saglabāt labu darba un privātās dzīves līdzsvaru jaunajā darba modeļu realitātē un nepieciešamība apvienot darbu ar aprūpes pienākumiem un bieži vien arī mājskološanu;

T. tā kā pandēmija ir saasinājusi veselības un sociālo nevienlīdzību ([28]) plašās grupās, tostarp bērniem ģimenēs ar zemiem ienākumiem un gados vecākiem cilvēkiem, un tā kā tiek prognozēts, ka nabadzības līmeņa pieaugums (vairāk nekā 90 miljoni iedzīvotāju pašlaik ir pakļauti nabadzības riskam ES ([29])) būs viens no Covid-19 pandēmijas blakusefektiem un skars jaunas iedzīvotāju grupas; tā kā *Eurofound* ierosina papildināt ESTP pievienoto sociālo rezultātu pārskatu ar tādiem papildu rādītājiem kā darbvietu kvalitāte, sociālais taisnīgums un iespēju vienlīdzība, stabilas sociālās drošības sistēmas un taisnīga mobilitāte;

U. tā kā sociālajam dialogam ir izšķiroša nozīme ES sociālajā modelī, jo tas palīdz rast īpaši pielāgotus risinājumus darba tirgum; tā kā sociālais dialogs ir novājināts un darba koplīguma slēgšanas sarunu tvērums visā ES ir samazinājies decentralizācijas procesa pēc 2008. gada krīzes un darba tirgus reformu dažās dalībvalstīs rezultātā, kā norādīts Eiropas pusgada ziņojumos par valstīm; tā kā *Eurofound* ir parādījis, ka sociālo partneru iesaiste darba tirgus politikas reaģēšanas pasākumu izstrādē saistībā ar Covid-19 daudzās dalībvalstīs ir bijusi ierobežotāka nekā tas būtu bijis bez krīzes ([30]);

V. tā kā ienākumu atšķirības ES joprojām ir ļoti lielas; tā kā nodokļu un darbaspēka izmaksu konkurence kaitē vienotajam tirgum un kohēzijai starp dalībvalstīm; tā kā labi izstrādātas progresīvās nodokļu un pabalstu sistēmas, sociālās investīcijas un kvalitatīvu sabiedrisko un sociālo pakalpojumu nodrošināšana ir būtiskas sviras, lai novērstu nelabvēlīgo apstākļu nodošanu no paaudzes paaudzē;

W. tā kā pandēmija ir būtiski ietekmējusi izglītības sistēmas ES, kā rezultātā tika slēgtas skolas, universitātes un koledžas; tā kā negatīva fiziskā, psihiskā un izglītojošā ietekme, ko rada proaktīva skolu slēgšana, visticamāk, atsvērs ieguvumus, ko sniedz lēmumi slēgt skolas, jo īpaši apgabalos, kuros iedzīvotāji ir pakļauti nabadzības vai sociālās atstumtības riskam;

X. tā kā demogrāfiskās problēmas risināšanai ir vajadzīga visaptveroša pieeja, kuras pamatā ir iekļaujošu un nediskriminējošu politikas risinājumi sajaukums tādās jomās kā pensijas, sociālais nodrošinājums un aizsardzība, kvalitatīvi un pieejami aprūpes pakalpojumi un infrastruktūra bērniem, veciem cilvēkiem un personām ar invaliditāti, atbalsts ģimenēm, mājoklis, agrīnā pirmsskolas izglītība, ilgtermiņa aprūpe, veselības aprūpes veidi, tostarp profilaktiskā aprūpe un psihosociālais atbalsts, cīņa pret nabadzību un sociālo atstumtību, migrantu integrācija un darba un privātās dzīves līdzsvars, dzimumu līdztiesība, veselīgas un aktīvas vecumdienas, augsts nodarbinātības un

([28]) *EuroHealthNet, Recovering from the COVID-19 pandemic and ensuring health equity – The role of the European Semester* (Atlabšana pēc Covid-19 pandēmijas un vienlīdzības veselības jomā nodrošināšana – Eiropas pusgada loma), *EuroHealthNet*, Brisele, 2020. gads.

([29]) *Eurostat, People at risk of poverty or social exclusion* (Nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļautas personas), Eiropas Komisija, Luksemburga, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/t2020_50/default/table?lang=en

([30]) Gaidāmie ziņojumi: *Eurofound, COVID-19: Some implications for employment and working life* (Covid-19: daži piemēri par ietekmi uz nodarbinātību un darba dzīvi), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2021. gads; *Eurofound, Involvement of social partner in policy making during COVID-19* (Sociālo partneru iesaiste politikas veidošanā Covid-19 laikā), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2021. gads.

darba samaksas līmenis; tā kā labi darba un dzīves apstākļi visa mūža garumā ir būtiski svarīgi, lai novērstu aprūpes vajadzības, un tā kā ir svarīgi nodrošināt pienācīgus un cenas ziņā pieejamus mājokļus un kvalitatīvu vietējos apkārtni, tostarp fiziskos, sociālos un pakalpojumu aspektus, jo tie veicina neatkarīgu dzīvi;

Y. tā kā *Eurofound* ir parādījis, ka pēdējās desmitgades laikā ilgtermiņa aprūpes darbaspēks ir pieaudzis par vienu trešdaļu un ka tā ir svarīga nozare, kas jāņem vērā ne tikai tāpēc, lai garantētu dzīves kvalitāti novecojošai sabiedrībai, bet arī dzimumu līdztiesības ziņā trijos aspektos: pašlaik lielāko daļu ilgtermiņa aprūpes nodrošina neformālie aprūpētāji, no kuriem lielākā daļa ir sievietes; lielākā daļa nozarē strādājošo ir sievietes, un tas gandrīz nav mainījies; un lielākā daļa aprūpes saņēmēju ir sievietes, kuru paredzamais mūžs vidēji ir garāks nekā vīriešiem visās dalībvalstīs ([31]);

Z. tā kā mēs atrodamies vēsturiski kritiskā brīdī un ideja, ka ekonomikas izaugsme automātiski izplatās visās sabiedrības daļās, ir plaši diskreditēta; tā kā mēs pieredzam vidussķiras mazināšanos, arvien nestabilāku nodarbinātību un strādājošo nabadzību fiziska darba strādnieku, mazkvalificētu un platformu darbinieku grupā un pieaugošo polarizāciju ienākumu un bagātības ziņā; tā kā kultūras un radošās nozares un tūrisma nozari, tostarp pasākumus un uzstāšanās, kultūras tūrismu, nemateriālā kultūras mantojuma izpausmes, kā arī mazos un vidējos uzņēmumus (MVU), pašnodarbinātas personas un vietējos un ģimenes uzņēmumus ir ekonomiski smagi ietekmējuši Covid-19 izplatības mazināšanas pasākumi;

AA. tā kā šķiet, ka kopš recesijas ir palielinājies to cilvēku nabadzības risks, kuri ir iesaistīti nestandarta nodarbinātības veidos, un šo tendenci saasinājusi pašreizējā Covid-19 pandēmija;

AB. tā kā pretēji izspiešanas efekta hipotēzei, kas pēdējo 30 gadu laikā dominējusi ekonomiskajā domā, šajā jaunajā ekonomikas paradigmā galveno vietu vajadzētu ieņemt publiskajām investīcijām un to veicinātajai privātā finansējuma piesaistīšanai; tā kā kohēzijas politika kā galvenā ES investīciju politika sociālajā, ekonomiskajā un teritoriālajā attīstībā ir bijusi efektīva nevienlīdzības un reģionālo atšķirību mazināšanā, jo īpaši nabadzīgākajos reģionos; tā kā sociālā kohēzija ir priekšnoteikums ekonomikas ilgtspējīgai izaugsmei, darbvietu radīšanai un nodarbinātībai;

AC. tā kā Covid-19 pandēmija un krīze ir parādījusi, ka bezpajumtniecības apkarošana ir sabiedrības veselības jautājums; tā kā katru nakti Eiropas Savienībā aptuveni 700 000 bezpajumtnieku ir jāguļ uz ielas vai patversmēs, un pēdējo 10 gadu laikā šis skaits ir palielinājies par 70 %,

1. atgādina, ka Komisija 2020. gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģijā un 2020. gada Eiropas pusgada pavasara un vasaras paketē ir norādījusi, ka Eiropas pusgadam būtu jāpalīdz sasniegt Eiropas zaļā kursa un ESTP mērķus, kā arī ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM); atzinīgi vērtē ESTP un ANO IAM iekļaušanu gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģijā 2021. gadam; prasa taisnīgumam un sociālajām tiesībām steidzami piešķirt tādu pašu nozīmi kā makroekonomikas mērķiem sociālā un ekonomiskā modelī, kas uzlabo ES iedzīvotāju labjutību; uzsver sociālo rezultātu pārskata centrālo lomu Eiropas pusgadā ([32]);

2. ņem vērā Eiropas Fiskālās padomes secinājumu, ka fiskālā sistēma ir jāpārskata, lai ierobežotu sarežģītību un neskaidrības, piedāvātu labāku un pastāvīgāku aizsardzību ilgtspējīgu izaugsmi veicinošiem valdības izdevumiem un noteiktu reālistiskus mērķus parāda samazināšanai dalībvalstīs, kas neapdraudēs augšupēju sociālo konverģenci; mudina Komisiju nodrošināt, lai visu dalībvalstu sociālekonomiskā, makroekonomikas un fiskālā politika palīdzētu sasniegt ESTP, Eiropas zaļā kursa un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus un mērķrādītājus un būtu tiem pilnībā atbilstoša un lai sociālie un vides mērķrādītāji un mērķi būtu iestrādāti daudzpusējās uzraudzības procedūras sistēmā, kura minēta Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 121. pantā, kā arī ieviesti spēcīgākā makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūrā; uzskata — lai ANO IAM un sociālo tiesību pīlāra principus iekļautu Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada

([31]) *Eurofound, Long-term care workforce: employment and working conditions* (Ilgtermiņa aprūpes darbaspēks: nodarbinātība un darba apstākļi), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2021. gads.

([32]) Sociālo rezultātu rādītāji. *Eurostat*, 2020. gads, https://ec.europa.eu/eurostat/web/european-pillar-of-social-rights/indicators/social-scoreboard-indicators

procesā, būs jāpielāgo pašreizējie rādītāji un jāizveido jauni ar mērķi uzraudzīt ES ekonomikas, vides un sociālās politikas īstenošanu, kā arī politikas mērķu un budžeta līdzekļu saskaņotību; aicina Komisiju nekavējoties izstrādāt ANO IAM izdevumu apzināšanas metodiku ES budžetam, ko var izmantot arī, lai novērtētu nacionālo atveseļošanas un noturības plānu (*NRRP*) investīcijas;

3. norāda, ka 10 gadus pēc Eiropas pusgada ekonomikas politikas koordinācijas cikla ieviešanas nav novērstas nodarbinātības un sociālās nelīdzsvarotības ES, piemēram, darba tirgus segmentācija, darba samaksas atšķirības, pieaugošā nevienlīdzība un nabadzība, jo īpaši bērnu nabadzība, bet tās ir vēl vairāk palielinājušās, liecinot par to, ka dažu dalībvalstu sabiedriskā politika nepietiekami stimulē stabilu sociālās aizsardzības sistēmu un taisnīgāka ES darba tirgus izveidi un ka ir nepieciešama spēcīgāka politika un koordinācija ES līmenī; pauž stingru pārliecību, ka ES atbalstam ir jābūt plašākam par līdzekļu piešķiršanu; uzsver, ka ir svarīgi mācīties no pašreizējās veselības un ekonomikas krīzes un nākotnē rīkoties proaktīvi;

4. uzsver, ka ir jānostiprina demokrātiskā pārskatatbildība attiecībā uz pašreizējo pusgada izvērtēšanas procesu; aicina Komisiju un dalībvalstis reformēt finanšu tiesisko regulējumu un Eiropas pusgada procesu, lai stiprinātu demokrātisko pārskatatbildību un Eiropas Parlamenta iesaisti, stiprinātu ES un valstu sociālo partneru lomu un līdzdalību un aizsargātu sociālā progresa mērķus saistībā ar sociālās labklājības sistēmām un kvalitatīvu nodarbinātību turpmākajās korekciju programmās un Eiropas zaļā kursa satvarā;

5. uzsver, ka Parlaments būtu labāk jāiesaista Eiropas pusgada procesā, cita starpā arī saistībā ar konkrētām valstīm adresētiem ieteikumiem; akcentē to, ka Eiropas pusgada strukturēšanai svarīgs ir iekļaujošāks sociālais dialogs ar sociālajiem partneriem, pilsonisko sabiedrību, jaunatnes organizācijām un vietējās un reģionālās pašvaldības iestādēm; uzsver, ka efektīva, pārredzama, vispusīga sociālās izsekošanas metodika, kas vērsta uz rezultātu un balstās uz izpildes rādītājiem, un kas jāizstrādā ANM vajadzībām, uzlabos Eiropas pusgada procesu, jo labāk būs atspoguļotas sociālās, dzimuma un ekoloģiskās problēmas un tām būs tikpat liela nozīme, cik fiskālajai koordinācijai, turklāt vairāk uzmanības būs pievērsts, piemēram, tādiem elementiem kā agresīva nodokļu plānošana, nabadzības mazināšana, dzimumu līdztiesība, sociālais taisnīgums, sociālā kohēzija un augšupēja konverģence;

6. uzskata, ka ilgtspējīga pusgada procesā vienlīdz jāpievēršas trim dimensijām: vides ilgtspējai, ekonomiskajai ilgtspējai un sociālajai ilgtspējai; atkārtoti uzsver, ka sociālo ilgtspēju var panākt, tikai samazinot nevienlīdzību un nabadzību un piedāvājot sociālās un nodarbinātības iespējas un kopīgu labklājību; uzsver, ka sociālais taisnīgums, pienācīgs darbs, kas nodrošina vismaz iztikas minimumu, vienlīdzīgas iespējas, taisnīga mobilitāte un stabilas sociālās drošības sistēmas ir būtiski elementi, kas nodrošina taisnīgu pārkārtošanos uz ilgtspējīgu un sociālu ES; aicina Komisiju rūpīgi izvērtēt gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījuma dimensijas, lai nodrošinātu, ka tās pilnībā atbilst LES 3. pantam, kurā noteikts, ka ilgtspējīga attīstība ir mērķis, uz kuru ES ir jātiecas, balstoties uz līdzsvarotu ekonomisku izaugsmi un cenu stabilitāti, sociālo tirgus ekonomiku ar augstu konkurētspēju, kuras mērķis ir panākt pilnīgu nodarbinātību un sociālo progresu, augstu aizsardzības līmeni un vides kvalitātes uzlabošanu; aicina Komisiju un dalībvalstis kopā ar Eiropas Parlamentu pievērst uzmanību šo problēmu risināšanai, izmantojot ES ekosociālo politiku, kurā apvienota kopīga ekonomiskā labklājība, sociālais progress un ilgtspējīga attīstība;

Atveseļošanas un noturības mehānisma sociālā dimensija

7. atzinīgi vērtē ANM pieņemšanu; atzīst, ka ANM būs saistīts ar Eiropas pusgada procesu; uzsver, ka abu procesu koordinācijai ir jābūt pārredzamai un tai ir jāatbalsta tādi visaptveroši ES mērķi kā ESTP, ANO IAM, ES dzimumu līdztiesības stratēģijas, Eiropas zaļā kursa un digitālās pārkārtošanās īstenošana; uzsver, ka Eiropas pusgads, tostarp ESTP principi, ir satvars, uz kura pamata tiek noteiktas valstu reformu prioritātes un uzraudzīta to īstenošana; uzstāj, ka reformas jābalsta uz solidaritāti, integrāciju, sociālo taisnīgumu un taisnīgu bagātības sadali ar mērķi radīt kvalitatīvu nodarbinātību un ilgtspējīgu izaugsmi, nodrošināt iespēju un sociālās aizsardzības vienlīdzību un pieejamību, aizsargāt neaizsargātas grupas un uzlabot visu ES iedzīvotāju dzīves līmeni;

8. saprot, ka, lai piekļūtu fondam, dalībvalstīm savos valsts atveseļošanas plānos ir jāiekļauj pasākumi, kas paredzēti sociālajai un teritoriālajai kohēzijai, bērniem un jauniešiem; norāda, ka ANM regulā nav nedz skaidri definēti, nedz iezīmēti sociālie starpposma mērķi un mērķrādītāji, taču saskaņā ar pieņemto regulu Komisijai būtu jānosaka kopējie rādītāji, kas jāizmanto ziņošanai par progresu un mehānisma uzraudzībai un novērtēšanai, un būtu jānosaka metodika ziņošanai mehānisma ietvaros par sociālajiem izdevumiem, tostarp bērniem un jauniešiem; norāda, ka īpaši svarīgi ir rādītāji, kas saistīti ar ESTP principu īstenošanu, kvalitatīvu nodarbinātību, augšupēju sociālo konverģenci, iespēju vienlīdzību un piekļuvi tām, sociālo aizsardzību, izglītību un prasmēm un investīcijām bērnu un jauniešu piekļuvē un iespējās saistībā ar izglītību, veselību, uzturu, darbu un mājokli saskaņā ar Garantijas bērniem un Garantijas jauniešiem mērķiem; aicina Komisiju atveseļošanas un noturības dialoga kontekstā sadarboties ar Eiropas Parlamentu, sociālajiem partneriem un pilsonisko sabiedrību ar mērķi definēt šos rādītājus saskaņā ar tiem, kas noteikti Eiropas Parlamenta rezolūcijā par spēcīgu sociālo Eiropu taisnīgai pārejai, lai novērtētu investīcijas *NRRP* ietvaros un to reformas, kā arī ierosinātos pasākumus, kas palīdzētu tuvoties šiem mērķiem;

9. norāda, ka dalībvalstis izstrādās savas pielāgotas *NRRP*, pamatojoties uz ANM kritērijiem un sešu pīlāru pieeju un investīciju un reformu prioritātēm, kas noteiktas kā daļa no Eiropas pusgada procesa, saskaņā ar savām valsts reformu programmām, nacionālajiem klimata un enerģētikas plāniem, taisnīgas pārkārtošanās plāniem, garantijas jauniešiem īstenošanas plāniem un partnerības nolīgumiem un darbības programmām, kas izveidotas ES fondiem; atgādina, ka katrai dalībvalstij *NRRP* ir jāiekļauj detalizēts skaidrojums par to, kā plāns veicina ESTP īstenošanu, kā arī par to, kā tas stiprina kvalitatīvu darbvietu radīšanu, augšupēju sociālo konverģenci, investīcijas jauniešos un bērnos, dzimumu līdztiesību un vienlīdzīgas iespējas visiem; mudina dalībvalstis iekļaut arī sociālos mērķus un starpposma mērķrādītājus un precizēt aplēsto investīciju apjomu sociālajā attīstībā, kas tuvina šiem mērķiem; uzstāj, ka *NRRP* ir jāveicina ANO IAM sasniegšana un ES ilgtspējīgas izaugsmes stratēģijas īstenošana, kā noteikts Eiropas zaļajā kursā, un ESTP principu ievērošana; aicina dalībvalstis pilnībā izmantot vispārējās izņēmuma klauzulas sniegtās iespējas, lai atbalstītu grūtībās nonākušus uzņēmumus, kuriem trūkst likviditātes, jo īpaši uzlabojot MVU piekļuvi publiskajam un privātajam finansējumam, aizsargājot Eiropas Savienībā strādājošo darbvietas, algas un darba apstākļus, kā arī investējot cilvēkos un sociālās labklājības sistēmās;

10. aicina Komisiju iekļaut sociālos rādītājus no Eiropas pusgada sociālo rezultātu pārskata — jo īpaši tos, kas saistīti ar pienācīgas kvalitātes nodarbinātību, sociālo taisnīgumu un vienlīdzīgām iespējām, stabilām sociālās labklājības sistēmām un taisnīgu mobilitāti — kopīgajos rādītājos, kas jāizmanto ANM ziņošanai par progresu un plānu uzraudzībai un novērtēšanai, kā arī metodikā ziņošanai par sociālajām investīcijām, tostarp par Garantiju bērniem un Garantiju jauniešiem; uzsver, ka Eiropas Parlaments rūpīgi analizēs deleģēto aktu, ko Komisija iesniegs šajā jautājumā, lai noteiktu, vai sociālie rādītāji, rezultātu pārskats un sociālā metodika atbilst mērķiem, un pārliecinātos, vai nav iebildumu;

11. uzskata, ka stabilas sociālās drošības sistēmas, kuru pamatā ir spēcīgas ekonomiskās un sociālās struktūras, palīdz dalībvalstīm efektīvāk, kā arī taisnīgi un iekļaujoši reaģēt uz satricinājumiem un ātrāk atgūties no tiem; uzsver, ka sociālās labklājības sistēmas palīdz garantēt, ka ES sabiedrībai un ikvienam, kas dzīvo ES, ir pieejami integrētie pakalpojumi un ekonomiskais atbalsts, kas tiem vajadzīgs, lai dzīvotu cilvēka cienīgu dzīvi, aptverot šādas intervences jomas: sociālais nodrošinājums, veselības aprūpe, izglītība un kultūra, mājokļi, nodarbinātība, tiesiskums un sociālie pakalpojumi neaizsargātām grupām; turklāt uzsver, ka sociālās labklājības sistēmām ir būtiska nozīme ilgtspējīgas sociālās attīstības panākšanā, nabadzības un sociālās atstumtības apkarošanā un līdztiesības un sociālā taisnīguma veicināšanā; brīdina, ka Covid-19 krīzes laikā sociālās labklājības sistēmas bija pakļautas vēl nepieredzētam spiedienam, jo tās nebija izstrādātas tā, lai apmierinātu sociālās vajadzības, ko izraisīja veselības aprūpes un ekonomikas ārkārtas situācija; aicina dalībvalstis ar ES atbalstu stiprināt savas sociālās drošības sistēmas, lai tās varētu labi darboties un palīdzēt visiem iedzīvotājiem, jo īpaši krīzes vai sistēmisku satricinājumu situācijās, tostarp nosakot mērķrādītājus sociālajām investīcijām, kas atbilstu vērienīgajām digitālajām un zaļajām investīcijām;

12. aicina Komisiju un dalībvalstis savos atveseļošanas pasākumos risināt bērnu vajadzības un veikt pasākumus, lai visiem bērniem nodrošinātu taisnīgu piekļuvi atbalstam agrīnā vecumā, izglītībai par jaunām tehnoloģijām, prasmēm un digitālo rīku ētiskai un drošai izmantošanai, kā arī sociālās, garīgās, kultūras un fiziskās labklājības iespējām; aicina Komisiju

ierosināt vērienīgu nabadzības novēršanas stratēģiju un piešķirt lielāku budžetu Garantijai bērniem; aicina Komisiju raudzīties, lai gaidāmā Garantija bērniem nodrošinātu vienlīdzīgu piekļuvi bezmaksas veselības aprūpei, bezmaksas izglītībai, bezmaksas bērnu aprūpei, pienācīgam mājoklim un uzturam;

13. uzskata, ka ilgtspējīgai izaugsmei un taisnīgumu veicinošām reformām un investīcijām, kas izklāstītas *NRRP*, ir jānovērš sociālo pakalpojumu un sociālās aizsardzības sistēmu strukturālās nepilnības un jāstiprina to noturība; atkārtoti uzsver kohēzijas politikas nozīmi, ko tas saprot kā stratēģiju, kas veicinātu un atbalstītu dalībvalstu un reģionu "vispārēju harmonisku attīstību" ar mērķi stiprināt ekonomisko un teritoriālo attīstību un sociālo kohēziju, samazinot atšķirības ES, īpašu uzmanību pievēršot nabadzīgākajiem reģioniem; šajā sakarā norāda, ka reformām un investīcijām sociālajā un teritoriālajā kohēzijā būtu arī jāpalīdz apkarot nabadzību un risināt bezdarba problēmu, jārada kvalitatīvas un stabilas darbvietas un jānodrošina nelabvēlīgā situācijā esošu grupu iekļaušana un integrācija, kā arī jāveicina sociālā dialoga, uzņēmējdarbības, sociālās infrastruktūras, sociālās aizsardzības un sociālās drošības sistēmu stiprināšana;

14. uzskata — lai nodrošinātu, ka ES joprojām ir noturīga, mums visas politikas jomas ir jākoncentrē uz to, lai panāktu ilgtspējīgu atveseļošanos un izvairītos no tādu pasākumu un finanšu instrumentu priekšlaicīgas izbeigšanas, ar kuriem atbalsta uzņēmumus un darba ņēmējus, un vajadzības gadījumā tos stiprinātu; atzinīgi vērtē Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējās izņēmuma klauzulas izmantošanu vismaz līdz 2021. gada beigām; sagaida, ka tā būs spēkā tik ilgi, kamēr pastāvēs tās izmantošanas priekšnoteikumi; uzstāj, ka visās turpmākajās korekciju programmās galvenā uzmanība būtu jāpievērš ilgtspējīgai izaugsmei un kvalitatīvu darbvietu radīšanai un tām jābūt saskaņotām un tās nedrīkst kavēt reformas vai investīcijas sociālajā attīstībā, lai sasniegtu sociālos starpposma mērķrādītājus un mērķus, kas noteikti Eiropas pusgada procesā un *NRRP*, jo īpaši attīstībā virzienā uz nabadzības un nevienlīdzības mazināšanu; norāda, ka būs jānodrošina finansiāls atbalsts no ANM, lai dalībvalstis varētu sasniegt šos sociālos starpposma mērķrādītājus un mērķus; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt ilgtspējīgas investīcijas un atbalstīt MVU un to darbiniekus pārkārtošanās procesā uz digitālāku un zaļāku ekonomiku un saimnieciskās darbības atsākšanu, kā arī pienācīgi ņemt vērā MVU, analizējot fiskālās konsolidācijas politikas iespējamo ietekmi uz tiem, jo MVU ir viens no galvenajiem ES ekonomikas virzītājspēkiem un ir būtiski svarīgi ilgtspējīgai izaugsmei;

15. uzskata, ka ekonomikas pārvaldības sistēmai ir jāizvairās no procikliskuma, kas varētu izraisīt nabadzības un nevienlīdzības palielināšanos un novirzīt no sociālajiem mērķiem, par kuriem panākta vienošanās ANM; prasa saskaņā ar LESD 9. pantu izvērtēt iespējamās negatīvās sociālās sekas, ko varētu radīt vispārējās izņēmuma klauzulas atcelšana; aicina Komisiju un dalībvalstis saistībā ar atveseļošanas un noturības dialogu un iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu sadarboties ar Eiropas Parlamentu, lai ierosinātu nepieciešamās izmaiņas ekonomikas pārvaldībā, kas nodrošinās sociālo progresu un aizsargās visneaizsargātākos iedzīvotājus no jebkādu iespējamo turpmāko korekciju programmu ietekmes;

16. atzīst, ka Eiropas Atveseļošanas instrumentam ir būtiska nozīme, taču pauž nožēlu, ka ES budžeta apmērs ir ierobežots un ka tas pēc būtības ir izdevumos balstīts budžets, kam raksturīgs līdzsvara princips, kas nozīmē, ka ļoti ierobežotas ir arī pārdalīšanas un stabilizēšanas funkcijas; atzīst, ka svarīga nozīme ir sociālajai un kohēzijas politikai, un gaida, kad tās kļūs spēcīgākas, ja radīsies papildu vajadzības; uzsver to, ka vēl jo svarīgāk ir pilnībā izmantot visas iespējas, ko piedāvā DFS, Eiropas Atveseļošanas instruments un pašu resursu sistēma, lai palīdzētu valstīm īstenot iekļaujošu atveseļošanas procesu un atbalstītu sociālo taisnīgumu, kā arī veicinātu noturību vides, ekonomikas, sociālajā un integrācijas ziņā, un lai stimulētu sociālās politikas jomas un investīcijas, vienlaikus stiprinot ES budžetu ar plašākiem pašu resursiem;

17. uzskata, ka Eiropas Atveseļošanas instrumentā, DFS un ES budžetā investīcijas ir jāvelta sociālajiem mērķiem un jo īpaši sociālajai attīstībai, kā noteikts LES 3. pantā un LESD 9. pantā, kas atbilstu vērienīgajām investīcijām zaļajās un digitālajās jomās, un uzskata, ka nabadzības un nevienlīdzības samazināšanai vajadzētu būt transversālam apsvērumam arī visos lēmumos par izdevumiem; uzskata, ka, iespējams, būtu jāstiprina ES budžeta pārdales un stabilizācijas funkcijas, lai panāktu spēcīgu un iekļaujošu atveseļošanu; aicina dalībvalstis pilnībā izmantot visas iespējas, ko sniedz DFS, Eiropas Atveseļošanas instruments un pašu resursu sistēma, sociālo mērķu un sociālā taisnīguma atbalstam valstu atlabšanas procesā, lai stiprinātu sociālos mērķus gan DFS, gan ANM; aicina dalībvalstis paātrināt ES programmu un fondu īstenošanu saskaņā ar 2014.–2020. gada DFS un steidzami ratificēt Lēmumu (ES, *Euratom*) 2020/2053 un uzsver, ka jaunu pašu resursu ieviešanas ceļveža īstenošanai būs izšķiroša nozīme, lai atmaksātu naudu, kas iztērēta saskaņā ar ES atveseļošanas instrumentu, 2021.–2027. gada DFS ietvaros nevajadzīgi nesamazinot ES izdevumus vai investīcijas nodarbinātības un sociālajā politikā;

18. atzinīgi vērtē tādu komponentu iekļaušanu Eiropas pusgadā, kuri attiecas uz ANM konkrētajām darbībām izglītības, kultūras, sporta un plašsaziņas līdzekļu jomā; aicina Komisiju rūpīgi sekot līdzi dalībvalstu progresa ziņojumiem par *NRRP* īstenošanu Eiropas pusgada ietvaros, lai pārbaudītu, cik lielā mērā ir sasniegti ANM mērķi;

19. uzsver, ka 2021. gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģijā ir minēta ES mērķa — konkurētspējīgas ilgtspējas — sasniegšana, taču ES līgumos šis jēdziens nav definēts kā mērķis un tas nav arī iekļauts ANO ilgtspējīgas attīstības mērķos; tādēļ aicina Komisiju sasniegt LES 3. pantā un LESD no 8. līdz 11. pantos noteiktos mērķus, kā arī precīzāk definēt noturību, kas jāsaprot kā spēja ne tikai pārvarēt un risināt problēmas, bet arī veikt pārkārtošanos ilgtspējīgā, taisnīgā un demokrātiskā veidā ([33]);

20. uzsver, ka sociālais progress ir viens no ES mērķiem, kas noteikts LES 3. panta 3. punktā; norāda, ka ar vienošanos par DFS ir pienācīgi jāpievēršas Covid-19 pandēmijas nopietnajām sociālajām sekām un vajadzībai pēc stingras reakcijas, investējot tajā, lai nepieļautu turpmāku bezdarba, nabadzības un sociālās atstumtības pieaugumu, un nodrošinot, ka neviens netiek atstāts novārtā; uzsver nepieciešamību sociālo progresu padarīt par investīciju prioritāti kopā ar zaļo un digitālo pārkārtošanos, lai aizsargātu visus mūsu sabiedrību locekļus, jo īpaši vismazāk aizsargātos, pret pašreizējās krīzes negatīvo ietekmi un mazinātu pieaugošo nevienlīdzību; atgādina, ka Komisija lēš, ka vajadzīgās investīcijas sociālajā infrastruktūrā ir 192 miljardi EUR, no kuriem 62 % ir veselības un ilgtermiņa aprūpe (57 miljardi EUR cenas ziņā pieejamiem mājokļiem, 70 miljardi EUR veselības aprūpei, 50 miljardi EUR ilgtermiņa aprūpei un 15 miljardi EUR izglītībai un mūžizglītībai) ([34]); atkārtoti uzsver, cik svarīgi ir projekti, kas rada pozitīvu sociālo ietekmi un veicina sociālo iekļaušanu; atgādina, ka *NRRP* ir jāiekļauj sociālā progresa plāni un jāizklāsta ESTP un sociālo investīciju īstenošana, lai mazinātu investīciju trūkumu sociālajā infrastruktūrā; uzsver Eiropas Parlamenta kā viena no likumdevējiem lomu un prasa ņemt vērā tā ieguldījumu, lai atveseļošanas un noturības plānos nodrošinātu demokrātisku uzraudzību; aicina dalībvalstis ieviest mehānismus, kas garantē dialogu ar reģionālajiem sociālajiem partneriem;

21. aicina dalībvalstis palielināt izglītībai paredzēto iekšzemes kopprodukta daļu un savos *NRRP* par priekšnoteikumu tādai ekonomikas atveseļošanai, kura veicina sociālo kohēziju un mazina nevienlīdzību, noteikt vērienīgas investīcijas visos izglītības līmeņos, tostarp arodmācībā, esošo prasmju papildināšanā un pārkvalifikācijā;

Sociālā dimensija

22. aicina Komisiju un dalībvalstis aktīvi novērst digitālo plaisu piekļuvē sabiedriskajiem pakalpojumiem, no kuriem daudzi Covid-19 pandēmijas laikā ir digitalizēti, nodrošinot ES atbalstu, tostarp finansiālo atbalstu, sociālajai inovācijai vietējā līmenī, cenšoties padarīt sabiedriskos pakalpojumus vieglāk pieejamus, ietverot spēju veidošanu un novatorisku augšupēju iniciatīvu izvēršanu e-iekļaušanas un datu lietotprasmes jomā ar mērķi visiem iedzīvotājiem ES nodrošināt piekļuvi augstas kvalitātes, pieejamiem un lietotājiem draudzīgiem vispārējas nozīmes pakalpojumiem; uzsver, ka ir svarīgi vēl vairāk uzlabot digitālās prasmes un veicināt uzņēmumu un valsts pārvaldes iestāžu digitālo pārveidi; uzsver, ka sabiedrisko pakalpojumu digitalizācija var palīdzēt veicināt taisnīgu darbaspēka mobilitāti, jo īpaši attiecībā uz sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanu, un aicina dalībvalstis apņemties īstenot šo digitalizāciju; uzsver, ka dalībvalstīm būtu jākoncentrējas arī uz inovāciju un investīcijām pilsētu un lauku mājsaimniecību savienotības un infrastruktūras uzlabošanā, kā arī galvenajos transporta koridoros;

23. aicina dalībvalstis veikt vajadzīgos pasākumus, lai stiprinātu digitālo infrastruktūru, tās savienotību un skolās, universitātēs un mācību centros izmantotās mācīšanas metodes, paātrināt reformas, ar kurām īsteno digitālo pārkārtošanos, tādējādi nodrošinot, ka labumu no tās var gūt visi ES iedzīvotāji, un īstenot īpašus centienus nodrošināt tiešsaistes izglītības pieejamību visiem; šajā sakarā atgādina nepieciešamību atbilstoši apmācīt skolotājus, pasniedzējus un vecākus, kuriem visiem ir izšķiroši svarīga loma digitālās pārkārtošanās procesā, it īpaši attiecībā uz jauniem formātiem, tādiem kā tālmācība

([33]) Komisijas 2020. gada 9. septembra paziņojums "2020. gada stratēģiskās prognozēšanas ziņojums – iezīmējam kursu uz noturīgāku Eiropu" (COM(2020)0493).

([34]) Komisijas dienestu 2020. gada 27. maija darba dokuments "*Identifying Europe's recovery needs*" ("Eiropas atveseļošanas vajadzību identificēšana") (SWD(2020)0098),

un jaukta tipa mācīšanās; norāda uz nepieciešamību rūpīgi izvērtēt ietekmi, ko rada pārmērīga pakļautība digitālajai pasaulei, un prasa veikt pasākumus, kuri veicinātu labāku izpratni par riskiem, ko rada digitālās tehnoloģijas, kas it īpaši var skart bērnus un jauniešus; uzsver, ka ilgtermiņā piekļuvi digitālajai un tiešsaistes izglītībai nevajadzētu iecerēt kā aizstājēju, bet gan drīzāk kā papildinājumu tiešajai mijiedarbībai starp skolotājiem un zināšanu apguvējiem, jo tikai mācīšanās klātienē var efektīvi nodrošināt personu saskarsmes un sociālo prasmju apguvi;

24. uzsver, ka Komisijai un dalībvalstīm ir jāvāc labāki un saskaņotāki dati par bezpajumtnieku skaitu ES, jo tas ir jebkuras efektīvas sabiedriskās politikas pamats;

25. uzsver, ka investīcijas sociālajās tiesībās ir svarīgas, tāpat kā centieni integrēt ESTP ietvertos principus, pienācīgi ņemot vērā atšķirīgās sociālekonomiskās vides, valstu sistēmu daudzveidību un sociālo partneru lomu;

26. pauž bažas par lielajām nodokļu ieņēmumu summām, kas netiek iekasētas liela mēroga izvairīšanās no nodokļu maksāšanas dēļ; aicina Padomi paātrināt sarunas par tiesību aktiem attiecībā uz publiskiem pārskatiem par katru valsti un kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi, kā arī pārskatīt kritērijus gan Rīcības kodeksa jautājumu grupai attiecībā uz uzņēmējdarbības nodokļiem, gan ES sarakstam ar jurisdikcijām, kas nesadarbojas;

27. aicina Komisiju un Padomi darīt visu iespējamo, lai apkarotu izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanu un efektīvi cīnītos pret kaitējošu nodokļu praksi, ko ieviesušas dažas dalībvalstis;

28. pauž nožēlu, ka nav skaidrs, kā dati tiek sniegti vienotajā nodarbinātības ziņojumā, un ka dati par algu, produktivitātes, kapitāla pieauguma un peļņas izmaiņām, subsīdijām un nodokļu atvieglojumiem korporācijām vai nodokļu īpatsvaru darbaspēka un kapitāla izmaksās bieži vien ir nepilnīgi vai grūti salīdzināmi; brīdina, ka netiek mērīta kopējā faktoru produktivitāte; aicina dalībvalstis iekļaut dzimumu līdztiesības indeksu kā vienu no Eiropas pusgada instrumentiem un analizēt strukturālās reformas no dzimumperspektīvas; atgādina — lai izprastu jaunas prasības, uzvedību un reakciju, ir labāk jāapkopo, jāuzrauga un jāizmanto esošie un jaunie datu un pierādījumu veidi; pauž bažas par to, ka nepietiekami tiek piesaukta diskriminācijas un rasisma apkarošana un tas, ka visām grupām tiek nodrošinātas vienlīdzīgas iespējas un cilvēka cienīga dzīve, tostarp bērniem un saistībā ar viņu piekļuvi izglītībai; aicina Komisiju stiprināt diskriminācijas novēršanas tiesību aktu, politikas un prakses īstenošanu, lai efektīvi apkarotu visu veidu diskrimināciju, tostarp antičigānismu, un atveseļošanas pasākumos saglabātu sociālo, garīgo, kultūras un fizisko labjutību;

29. aicina Komisiju un dalībvalstis izstrādāt ilgtspējīgas kvalitatīvas nodarbinātības paketi, ņemot vērā valstu prakses dažādās formas un sociālo partneru un darba koplīguma slēgšanas sarunu lomu, tostarp likumdošanas iniciatīvas, kuru mērķis ir ne tikai palielināt algas, bet arī nodrošināt pienācīgus darba apstākļus visiem, īpašu uzmanību pievēršot tāldarbam, tiesībām atslēgties, darba un privātās dzīves līdzsvaram, mentālajai labjutībai darbā, vecāku un ar aprūpi saistītam atvaļinājumam, drošībai un veselības aizsardzībai darbā, platformu darbinieku tiesībām, nodrošinot kvalitatīvas darbvietas kritiski svarīgās profesijās strādājošajiem un stiprinot demokrātiju darbā un sociālo partneru un darba koplīguma slēgšanas sarunu lomu; uzsver, ka kvalitatīvas nodarbinātības radīšana ir viens no mērķiem, kas iekļauts ANM regulā, un ka tas būtu jādara, izmantojot visaptverošu reformu un investīciju kopumu, kā arī pasākumus, kas nodrošina stabilus līgumus, pienācīgas algas, darba koplīguma slēgšanas sarunu segumu un sociālās aizsardzības minimumu, tostarp pienācīgas pensijas virs nabadzības sliekšņa; aicina Komisiju iekļaut šos rādītājus pamatnostādnēs sociālā progresa novērtēšanai *NRRP* ietvaros; norāda, ka darba tirgus reformām, kas tiek īstenotas kā daļa no *NRRP*, ir jāatbilst šo mērķu sasniegšanai;

30. norāda, ka makroekonomikas politika, kas nodrošina augstu kvalitatīvas nodarbinātības līmeni, kā arī taisnīgu nodokļu politika ir būtiska valstu pensiju sistēmu ilgtspējai dalībvalstu iedzīvotāju novecošanas demogrāfiskajā kontekstā; uzsver, ka ir nepieciešams turpmāks atbalsts darba ņēmējiem un uzņēmumiem, jo dalībvalstis pēc Covid-19 krīzes turpina censties panākt makroekonomikas stabilitāti; prasa īstenot koordinētu ES līmeņa pieeju, lai nepieļautu negodīgu un kaitniecisku darbaspēka izmaksu konkurenci un panāktu augšupēju sociālo konverģenci visiem;

31. uzsver, ka sociālais dialogs un darba koplīguma slēgšanas sarunas ir galvenie instrumenti, kas darba devējiem un arodbiedrībām palīdz noteikt taisnīgu atalgojumu un darba apstākļus, un ka stingri iedibinātas darba koplīguma slēgšanas sistēmas palielina dalībvalstu noturību ekonomikas krīzes laikā; pauž stingru pārliecību, ka demokrātiska, noturīga un sociāli taisnīga atveseļošana būtu jābalsta uz sociālo dialogu, tostarp darba koplīguma slēgšanas sarunām; atkārtoti pauž viedokli, ka dalībvalstīm būtu jāveic pasākumi, lai veicinātu augstu arodbiedrību blīvumu un novērstu darba koplīguma slēgšanas sarunu tvēruma samazināšanos; norāda, ka ir svarīgi nodrošināt, lai darba ņēmēji ES tiktu aizsargāti ar pienācīgu minimālo algu, ar tiesību aktiem un koplīgumiem, nodrošinot viņiem pienācīgu dzīves līmeni neatkarīgi no tā, kur viņi strādā; šajā sakarā atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu direktīvai par adekvātu minimālo algu Eiropas Savienībā, kura mērķis ir paplašināt darba koplīguma slēgšanas sarunu tvērumu un nodrošināt, ka darba ņēmēji Eiropas Savienībā tiek aizsargāti ar adekvātā līmenī noteiktu minimālo algu;

32. aicina dalībvalstis veikt pasākumus, kas veicinātu efektīvu piekļuvi sociālās aizsardzības sistēmām, lai visiem darba ņēmējiem (jo īpaši neaizsargātiem darba ņēmējiem, piemēram, nestandarta nodarbinātībā iesaistītiem darba ņēmējiem, pašnodarbinātajiem, migrantiem un personām ar invaliditāti) nodrošinātu pienācīgu sociālās aizsardzības minimumu, jo īpaši ievērojot Padomes 2019. gada 8. novembra ieteikumu par darba ņēmēju un pašnodarbināto personu piekļuvi sociālajai aizsardzībai ([35]); vēlreiz atzinīgi vērtē šā ieteikuma pieņemšanu kā pirmo pasākumu un Komisijas apņemšanos stiprināt sociālās aizsardzības sistēmas ES, bet uzsver nepieciešamību padarīt vispārēju piekļuvi sociālajai aizsardzībai par realitāti, jo īpaši pašreizējā sarežģītajā situācijā; aicina dalībvalstis izstrādāt un stiprināt stimulus, lai palielinātu nodarbinātības iespējas gados vecākiem darba ņēmējiem, vienlaikus nodrošinot pensiju sistēmu atbilstību un ilgtspēju;

33. aicina Komisiju piešķirt prioritāti tās stratēģijas par personu ar invaliditāti tiesībām publicēšanai un mudina dalībvalstis paturēt prātā to, ka ir jākompensē pandēmijas kontekstā pieņemto pasākumu nesamērīgā negatīvā ietekme uz neaizsargātajām grupām, un strādāt pie tā, lai to izdarītu;

34. atgādina, ka Covid-19 krīze ir radījusi vēl nebijušu spriedzi dalībvalstu veselības aprūpes sistēmās, un tas skaidri liecina, ka ir svarīgi nodrošināt atbilstošu finansējumu, jo īpaši vislabākajā veidā izmantojot tieši ANM, lai uzlabotu spēju sagatavoties krīzēm un stiprinātu sociālo un institucionālo noturību, kā arī ir svarīgi nodrošināt valsts veselības aprūpes kapacitāti, pieejamību, efektivitāti un paaugstināt tās kvalitāti, un panākt veselības aprūpes sistēmu pietiekamu nodrošinājumu ar personālu, cita starpā arī tādēļ, lai paātrinātu vakcīnu koordinētu sadali un lai tās būtu laicīgi pieejamas visām dalībvalstīm un visiem cilvēkiem; šajā ziņā atzinīgi vērtē to, ka tiek veidota spēcīga ES veselības savienība; aicina dalībvalstis nodrošināt vienlīdzīgu un vispārēju piekļuvi kvalitatīvai veselības aprūpei, tostarp profilaktiskai, ilgtermiņa aprūpei un veselības veicināšanai, īpašu uzmanību pievēršot kvalitatīvai vecu cilvēku aprūpei, jo īpaši veicot precīzi definētas investīcijas šajā jomā un novēršot pagaidu darba nestabilitāti un ļaunprātīgu izmantošanu veselības aprūpes nozarē;

35. uzsver, ka pandēmijas apkarošana ir priekšnoteikums sociālajai un ekonomikas atveseļošanai un atveseļošanas centienu efektivitātei; atzinīgi vērtē Covid-19 vakcīnu izstrādi, taču pauž dziļas bažas par nopietnajiem ražošanas un piegādes grafiku neievērošanas gadījumiem; prasa Covid-19 vakcīnas uzskatīt par sabiedrisko labumu, kas ir garantēts visiem; aicina Komisiju un dalībvalstis pārvarēt šķēršļus un ierobežojumus, ko rada patenti un intelektuālā īpašuma tiesības, lai nodrošinātu vakcīnu plašu ražošanu un savlaicīgu izplatīšanu visām valstīm un visiem iedzīvotājiem;

36. atgādina, ka atšķirība starp vīriešu un sieviešu nodarbinātību, darba samaksu un pensijas apmēru joprojām ir ļoti liela; jo īpaši norāda, ka Eiropas pusgada procesam un ANM būtu jāpalīdz šīs problēmas risināt; prasa ar integrētu pieeju spēcināt dzimumu līdztiesību un prasa, lai Komisija visām ES programmām ātrāk ieviestu efektīvu, pārredzamu, vispusīgu metodiku, kas vērsta uz rezultātu un balstās uz izpildes rādītājiem; atzinīgi vērtē Komisijas nodomu ieviest saistošus darba samaksas pārredzamības pasākumus, tostarp vīriešu un sieviešu atalgojuma līdztiesības indeksu; mudina ātri pieņemt šos pasākumus, lai izvairītos no turpmākas ar dzimumu saistītas nevienlīdzības; aicina dalībvalstis un Komisiju atbalstīt sieviešu uzņēmējdarbību un atvieglot viņu piekļuvi finansējumam; aicina dalībvalstis Padomē atsākt sarunas saistībā ar direktīvu par sieviešu pārstāvību uzņēmumu vadībā;

37. aicina Komisiju nākotnē paplašināt konkrētām valstīm adresētos ieteikumus un iekļaut rezultātus attiecībā uz sociālo partneru iesaistīšanu algu noteikšanas mehānismos un šādas iesaistes efektivitāti;

([35]) OV C 387, 15.11.2019., 1. lpp.

38. uzsver, ka savlaicīga, efektīva un taisnīga ES prasmju programmas īstenošana ir izšķiroši svarīga, lai veicinātu nodarbinātību veselības aprūpes nozarē un novērstu prasmju trūkumu jaunās darba jomās; tomēr brīdina, ka Prasmju programma nav pietiekama, lai novērstu pieaugošo nestabilitāti un nodarbinātu personu nabadzību ES darba tirgū; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka tiek attīstītas kvalitatīvas, cenas ziņā pieņemamas un iekļaujošas prasmes un profesionālā apmācība, iegūstot un savstarpēji atzīstot kvalifikācijas un atzīstot un apstiprinot kompetences, mācību rezultātus un diplomus visos izglītības līmeņos, kā arī neformālo mācīšanos, izmantojot pielāgotu atbalstu un aktīvus informēšanas pasākumus, jo īpaši sabiedrības atstumtākajām grupām, tādējādi izvairoties no stereotipiem; uzsver nepieciešamību veicināt mūžizglītību visā ES, jo tā būs būtisks elements pārkārtošanās procesā uz digitālu, zaļu, konkurētspējīgu un noturīgu ES ekonomiku;

39. atgādina, cik svarīgas ir tādas ES programmas kā Garantija jauniešiem, kuras pasākumi nesen ir pastiprināti; aicina dalībvalstis ātri īstenot šo programmu, cieši saskaņojot to ar ES fondiem, piemēram, Eiropas Sociālo fondu Plus, lai risinātu *NEET* situāciju, īpašu uzmanību pievēršot tiem, kas dzīvo lauku apvidos un reģionos, kuros ir dabiski vai demogrāfiski ierobežojumi darba tirgū, lai nodrošinātu, ka visi jaunieši vecumā līdz 30 gadiem saņem kvalitatīvu darba, tālākizglītības, profesionālās izglītības vai apmācības piedāvājumu, spēj attīstīt prasmes, kas vajadzīgas, lai iegūtu nodarbinātības iespējas dažādās nozarēs, vai viņiem tiek piedāvāta apmaksāta mācekļa prakse vai stažēšanās četru mēnešu laikā pēc nonākšanas bezdarbnieka statusā vai aizejot no formālās izglītības;

40. mudina dalībvalstis situācijā, kad skolas pandēmijas dēļ ir bijis nepieciešams slēgt, uz laiku pielāgot ES programmu skolu apgādei ar augļiem, dārzeņiem un pienu, lai nodrošinātu, ka bērni šādos periodos saglabā veselīgus ēšanas paradumus, novērstu, ka nepietiekamu uzturu saņem bērni, kuriem draud nabadzība un sociālā atstumtība, un atbalstītu vietējos ražotājus;

41. vērš uzmanību uz to, cik svarīga ir horizontāla koordinācija starp ES programmām un valstu pasākumiem, kas vērsti uz sociālo taisnīgumu un vienlīdzību, sociālo attīstību, nabadzības riska un sociālās atstumtības, tostarp bērnu nabadzības un strādājošo nabadzības, apkarošanu un prasmju trūkuma un ienākumu nevienlīdzības novēršanu; norāda, ka lielisks šādas horizontālas koordinācijas piemērs ir Eiropas Sociālais fonds; vienlaikus stingri uzsver, ka ietekme sociālajā un nodarbinātības ziņā būtu jāapsver transversāli visās izdevumu programmās;

42. uzsver, ka atbalsta mehānisma funkcija, kā arī aizņemšanās un aizdošanas funkcijas, ko pilda ES budžets un jo īpaši ES pagaidu atbalsta instruments bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE* instruments), teicami raksturo to, kā ES budžeta kredītspēju un reputāciju var izmantot, lai atbalstītu dalībvalstu darbības atbilstoši ES prioritātēm, sevišķi ārkārtējos apstākļos, kurus radījusi ES vēsturē vēl nebijusi veselības un ekonomikas krīze;

43. aicina uzlabot koordināciju starp vides, ekonomikas un sociālo politiku un starp dažādiem atveseļošanas fondiem un struktūrfondiem, lai uzlabotu sinerģiju un palielinātu sociālo investīciju resursus, tostarp tos, kas paredzēti pirmajiem reaģēšanas uz krīzi darbiniekiem, piemēram, kritiski svarīgiem profesionāļiem, iekļaujot principu, ka neviens netiek atstāts novārtā; aicina Komisiju un dalībvalstis attiecīgajos līmeņos iesaistīt visas attiecīgās valsts, reģionālās un vietējās iestādes ar Eiropas pusgadu saistītu pasākumu izstrādē un īstenošanā, jo īpaši veselības un sociālajā jomā, kas bieži vien nav saistītas ar ekonomiskiem un fiskāliem apsvērumiem;

44. atzinīgi vērtē mājokļu cenu pieņemamības iekļaušanu Eiropas pusgadā; aicina Komisiju ierosināt ES satvaru valstu stratēģijām attiecībā uz bezpajumtniecību un aicina dalībvalstis pieņemt "mājoklis vispirms" principu, kas palīdz būtiski samazināt bezpajumtniecības rādītājus, par prioritāti nosakot pastāvīgu mājokļu nodrošināšanu bezpajumtniekiem, ierosinot veidus, kā novērst enerģētisko nabadzību, pārtraucot piespiedu izlikšanu no mājokļiem un atceļot kriminālatbildību par bezpajumtniecību; turklāt uzsver, ka ir jāapkopo labāki un saskaņotāki dati par bezpajumtniekiem ES; aicina Komisiju un dalībvalstis nākt klajā ar konkrētiem priekšlikumiem, kā pienācīgi risināt enerģētiskās nabadzības problēmu saistībā ar Eiropas zaļo kursu;

45. aicina Komisiju iesniegt ilgtermiņā iedarbīgu asimetrisku satricinājumu ietekmes mazināšanas instrumentu, piemēram, atbilstošu un darbspējīgu bezdarba (pār)apdrošināšanas shēmu, kas spētu atbalstīt valstu shēmas, ja daļa ES piedzīvo īslaicīgu ekonomisku satricinājumu; uzsver, ka ir ārkārtīgi svarīgi atbalstīt investīcijas un piekļuvi finansējumam ES, lai palīdzētu MVU maksātspējas grūtībās, radītu kvalitatīvas darbvietas stratēģiskās nozarēs un veicinātu teritoriālo, ekonomisko un sociālo kohēziju ES; uzsver, ka jauno Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu varētu izmantot, lai mazinātu Covid-19 krīzes ietekmi uz nodarbinātību; tādēļ aicina dalībvalstis nekavējoties iesniegt Komisijai pieteikumus finansējuma saņemšanai, lai palīdzētu ES darba ņēmējiem, kuri Covid-19 dēļ ir zaudējuši darbu, apgūt jaunas prasmes, pārkvalificēties un reintegrēties darba tirgū;

46. atzinīgi vērtē to, ka Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds tiek izmantots arī, lai reaģētu uz šo pandēmiju, atbalstot ES uzņēmumu pārstrukturēšanas vajadzības; norāda, ka darba ņēmēju atlaišanas ierobežojums attiecībā uz piekļuvi fondam ir samazināts līdz vismaz 200 un ka šis ES instruments varētu palīdzēt finansēt individualizētus atbalsta pasākumus, piemēram, īpaši pielāgotus mācību kursus un pārkvalificēšanās un kvalifikācijas celšanas programmas; aicina iesaistītās ES iestādes būt elastīgām un ātri analizēt aktivizēšanas pieprasījumus, nodrošinot, ka fonda mobilizēšanai nepieciešamais laiks tiek samazināts līdz minimumam;

47. uzsver, ka intelektuālā darbaspēka emigrācija palielina ekonomiskās un sociālās attīstības plaisu Eiropas Savienībā; aicina Komisiju novērtēt intelektuālā darbaspēka emigrāciju dažos reģionos un nozarēs un vajadzības gadījumā ierosināt atbalsta pasākumus, kā arī atbalstīt mobilos darba ņēmējus, nodrošinot darba ņēmēju pārvietošanās brīvību bez ierobežojumiem un stiprinot tiesību un privilēģiju pārnesamību; aicina Komisiju nākt klajā ar priekšlikumu par digitālo ES sociālā nodrošinājuma numuru;

48. atzīmē nepieciešamību sniegt tādu īpašu atbalstu plašsaziņas līdzekļu nozarei, kam ir būtiska loma mūsu demokrātiskajās valstīs, lai tiktu ievērota un veicināta plašsaziņas līdzekļu brīvība un plurālisms laikā, kad tiešsaistes vidē arvien vairāk valda daži lieli dalībnieki ar pieaugošu tirgus varu un mainīgu nodokļu bāzi, dažreiz apgrūtinot daudziem mazākiem ES uzņēmumiem iespēju sākt un izvērst darbību vienotajā tirgū, kā uzsvērts Komisijas paziņojumā par ES 2021. gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģiju ([36]); vērš dalībvalstu uzmanību uz konkrētajiem pasākumiem, kas izklāstīti Komisijas 2020. gada 3. decembra rīcības plānā attiecībā uz plašsaziņas līdzekļiem un kas palīdzētu apraides, ziņu publicēšanas un kino nozarei atgūties no lielā reklāmas ienākumu samazinājuma, kurš piedzīvots pandēmijā noteiktās blokādes dēļ, un veicinātu digitālā satura ražošanu un izplatīšanu;

49. norāda, ka attiecībā uz uzņēmumiem, kuri vēlas piekļūt publiskajiem līdzekļiem un atbalstam, būtu jāapsver taisnīguma nosacījumi, lai izvairītos no tā, ka šāds atbalsts tiek piešķirts uzņēmumiem, kas atrodas kādā no jurisdikcijām, kuras minētas I pielikumā Padomes secinājumiem par pārskatīto ES sarakstu ar jurisdikcijām, kas nodokļu nolūkos nesadarbojas ([37]), un norāda, ka tiem nebūtu jāliedz darba koplīguma slēgšanas sarunas, darba ņēmēju līdzdalība vai kopīga lēmumu pieņemšana uzņēmumu lēmumu pieņemšanas procesos saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi, un atbalstam vajadzētu būt atkarīgam no tā, ka tiek saglabāts nemainīgs darba un nodarbinātības nosacījumu līmenis un tiesības, tostarp aizsardzība pret atlaišanu un algu samazinājumu, atceltas prēmijas un dividendes attiecīgi vadītājiem un akcionāriem;

50. uzsver, ka līdz ar to tiesiskuma un tiesu sistēmas efektivitātes novērtējums arī turpmāk būtu jāiekļauj Eiropas pusgadā;

o

o o

51. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.

([36]) Komisijas 2020. gada 17. septembra paziņojums "2021. gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģija" (COM(2020)0575).
([37]) OV C 64, 27.2.2020., 8. lpp.